Bachelor of Arts (B.A.) Part-II Third Semester Examination

SOCIOLOGY: (Foundation of Sociological Thought)

(Optional)

Time: Three Hours [Maximum Marks: 80

N.B. :— (1) All questions are compulsory.

- (2) All questions carry equal marks.
- 1. Discuss the role of social, economic and political forces in the use of sociology.

OR

Explain how intellectual forces have contributed to the development of sociology as a discipline.

2. Define positivism and discuss its characteristics as viewed by August Comte.

OR

Explain Spencer's concept of Organic analogy in understanding society.

- 3. Write short answers of the following:
 - (a) Discuss the concept of Looking-glass self.
 - (b) Explain the characteristics of primary group.

OR

- (c) Explain the causes of suicide as viewed by Durkheim.
- (d) Describe the meaning and functions of religion as stated by Durkheim.
- 4. Write short answers of the following:
 - (a) Discuss the meaning and characteristics of Capitalism.
 - (b) Define Class and discuss Class formation as viewed by Marx.

OR

- (c) Explain Weber's concept of Traditional action.
- (d) Explain the merits of bureaucracy.
- 5. Write in brief short notes on the following:
 - (a) Theological stage
 - (b) Metaphysical stage
 - (c) Homogeneity and heterogeneity
 - (d) Military society
 - (e) Importance of Primary Group
 - (f) Anomic suicide
 - (g) Fatalistic suicide
 - (h) Rational legal Authority.

POY—27878

Bachelor of Arts (B.A.) Part-II Third Semester Examination

SOCIOLOGY: (Foundation of Sociological Thought)

(Optional)

Time: Three Hours] [Maximum Marks: 80

N.B. :— (1) All questions are compulsory.

(2) All questions carry equal marks.

(मराठी माध्यम)

1. समाजशास्त्राच्या उदयात सामाजिक, आर्थिक आणि राजिकय बलांच्या भूमिकेची चर्चा करा.

किंवा

एका विषयाच्या रूपात समाजशास्त्राच्या विकासात बौद्धिक बले योगदान कसे प्रदान करतात स्पष्ट करा.

2. प्रत्यक्षवादाची व्याख्या करा आणि ऑगस्ट कॉम्प्टाच्या दृष्टिकोनातून त्याच्या वैशिष्टचांची चर्चा करा.

किंवा

समाजाच्या आकलनात स्पेन्सरची सावयवी सादृष्यतेची संकल्पना स्पष्ट करा.

- 3. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा :
 - (अ) स्व-दर्पण संकल्पनेची चर्चा करा.
 - (ब) प्राथमिक समुहाची वैशिष्टचे स्पष्ट करा.

किंवा

- (क) दुरिखमच्या दृष्टिकोनातून आत्महत्येची कारणे स्पष्ट करा.
- (ड) दुरिखमनी विशव केलेला धर्माचा अर्थ आणि प्रकार्यांचे वर्णन करा.
- 4. खालील प्रश्नांनी थोडक्यात उत्तरे लिहा :
 - (अ) भांडवलवादाचा अर्थ आणि वैशिष्टचे यांची चर्चा करा.
 - (ब) वर्गाची व्याख्या करा आणि मार्क्सचा दृष्टिकोनातून वर्गाच्या निर्मितीची चर्चा करा.

किंवा

- (क) वेबरची पंरपरागत क्रियेची संकल्पना स्पष्ट करा.
- (ड) नोकरशाहीचे गुण स्पष्ट करा.
- 5. खालील प्रत्येकांवर अतिसंक्षिप्त टिपा लिहा :
 - (अ) अध्यात्मिक अवस्था
 - (ब) आदिभौतोकिक अवस्था
 - (क) एकजिनासिपना आणि विविधता
 - (ड) सैनिकी समाज
 - (इ) प्राथमिक समुहाचे महत्व
 - (फ) प्रमाणशून्य आत्महत्या
 - (ग) दैववादी आत्महत्या
 - (ह) तार्किक वैधानिक अधिसत्ता.

Bachelor of Arts (B.A.) Part-II Third Semester Examination

SOCIOLOGY: (Foundation of Sociological Thought)

(Optional)

Time: Three Hours] [Maximum Marks: 80

N.B. :— (1) **All** questions are compulsory.

(2) All questions carry equal marks.

(हिन्दी माध्यम)

समाजशास्त्र के उद्भव में सामाजिक, आर्थिक एव राजनैतिक बलों की भूमिका की चर्चा कीजिये ।
अथवा

एक विषय के रूप में समाजशास्त्र के विकास में बौद्धिक बल योगदान कैसे प्रदान करते हैं, स्पष्ट कीजिये । 2. प्रत्यक्षवाद की परिभाषा कीजिये तथा ऑगस्ट काम्टे के दृष्टिकोण से उसकी विशेषताओं की चर्चा कीजिये । अथवा

समाज के आकलन में स्पेंसर की सावयवी सादृश्यता की अवधारणा स्पष्ट कीजिये ।

- 3. निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षिप्त उत्तर लिखिये :
 - (अ) 'स्वदर्पण' इस अवधारणा की चर्चा कीजिये ।
 - (ब) प्राथमिक समूह की विशेषतायें स्पष्ट कीजिये ।

अथवा

- (क) दुर्खिम के दृष्टिकोण से आत्महत्या के कारण स्पष्ट कीजिये ।
- (ड) दुर्खिम ने विशद किये हुये धर्म का अर्थ एवं प्रकार्यों का वर्णन कीजिये ।
- 4. निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षिप्त उत्तर लिखिये :
 - (अ) पूंजीवाद का अर्थ एवं विशेषताओं की चर्चा कीजिये ।
 - (ब) वर्ग की परिभाषा कीजिये तथा मार्क्स के दृष्टिकोण से वर्ग निर्मिति की चर्चा कीजिये ।

अथवा

- (क) वेबरची परंपरागत क्रिया की अवधारणा स्पष्ट कीजिये ।
- (ड) अधिकारीतंत्र के गुण स्पष्ट कीजिये ।
- 5. निम्नलिखित पर अति-संक्षिप्त टिप्पणी लिखिये ।
 - (अ) अध्यात्मिक अवस्था
 - (ब) अधिभौतिक अवस्था
 - (क) एकजीनसिपणा एवं विविधता
 - (ड) सैनिकी समाज
 - (इ) प्राथमिक समूह के महत्व
 - (फ) प्रमाणकशून्य आत्महत्या
 - (ग) नियतिवादी आत्महत्या दैववादी
 - (ह) तार्किक वैधानिक अधिसत्ता ।